

Er beteckning: NV-26-037164

Naturvårdsverket
registrator@naturvardsverket.se

Esbosamråd om delgeneralplan och vindkraftsprojekt i Honkamaa, Torneå kommun, Finland

Ärendet

Naturvårdsverket har översänt en inbjudan till Esbosamråd angående program för miljökonsekvensbedömning avseende vindkraftspark Honkamaa i Torneå kommun, Finland.

Naturvårdsverket önskar synpunkter på:

- Om det finns behov av att Sverige fortsatt medverkar i miljökonsekvensbedömningen
- Miljökonsekvenser av projektet som kan beröra Sverige
- Potentiella gränsöverskridande effekter som bör inkluderas miljökonsekvensbeskrivningen

Bakgrund

Det planerade vindkraftsområdet är beläget cirka 17 kilometer norr om Keminmaa centraltätort och cirka 20 kilometer från riksgränsen mellan Sverige och Finland. Högst 25 vindkraftverk med en totalhöjd på maximalt 300 meter planeras i området. Planområdets yta är cirka 3 500 hektar. Cirka 40 km från gränsen för Honkamaa vindkraftsområde finns totalt 17 andra vindkraftsprojekt som är anhängiga eller i förutredningsskedet, samt 4 vindkraftsparker i drift och 2 godkända vindkraftsparker.

Synpunkter

Riksantikvarieämbetet vill framföra följande synpunkter rörande tre aspekter av programmet för miljökonsekvensbedömning av vindkraftsprojektet Honkamaa.

- ***Den fortsatta medverkan***

Riksantikvarieämbetet anser att det finns behov av att Sverige fortsatt medverkar i miljöbedömningen av vindkraftsprojektet i Honkamaa. I programmet för miljökonsekvensbedömningen framgår att influensområdet för den planerade vindkraftsparken, som anges ha en radie på 40 kilometer, sträcker sig till den svenska sidan längs Torneälven (sid. 17) och att påverkan på värdefulla landskaps- och kulturmiljöobjekt i Sverige kommer att bli konsekvensbedömda (sid. 61).

- ***Behov av analys av kulturmiljöobjektens kontextuella värden***

Den bedömningsmetod för att beskriva och analysera konsekvenserna för kulturmiljön, som presenteras i programmet, fokuserar på synlighet och på hur landskapet kommer att påverkas visuellt. För att Riksantikvarieämbetet ska kunna ta ställning till de gränsöverskridande konsekvenserna för kulturmiljön i Sverige behöver miljökonsekvensbedömningen klargöra om den planerade vindkraftsparken kan komma att ha en negativ effekt på dess samlade värden och i så fall på vilket sätt. Detta innebär att både den visuella och den kontextuella påverkan behöver beskrivas och analyseras. Med kontextuell påverkan avses påverkan på möjligheten att uppleva och förstå det kulturhistoriska sammanhang som kulturmiljön representerar. Hur förutsättningarna för förståelsen av kulturmiljöobjektens historiska berättelse kan påverkas av projektet, samt av de kumulativa konsekvenserna med redan genomförda vindkraftsprojekt i närområdet, behöver inkluderas och metodbeskrivas i programmet för miljökonsekvensbedömningen. Påverkan på kulturmiljövårdens riksintresse Tornedalen [BD15] behöver särskilt analyseras.

- ***Framtagande av HIA för världsarvet Struves meridianbåge***

Programmet redovisar att Nedertorneå kyrka som ingår i världsarvet Struves meridianbåge ligger inom influensområdet för vindkraftsparken. På den svenska sidan ligger även mätpunkten Pärevaara inom influensområdet. Programmet för miljökonsekvensbedömningen behöver kompletteras med sådan information.

Etablering av vindkraftverk kan medföra en funktionell påverkan på kulturvärden till exempel genom att bryta visuella samband utanför området som är centrala för upplevelsen och förståelsen av kulturvärdets innehåll. Konsekvenserna av de effekter som redovisas för världsarvet behöver därför preciseras. Riksantikvarieämbetet anser att ansökan bör kompletteras med underlag i enlighet med ” [World Heritage Centre - Guidance and Toolkit for Impact Assessments in a World Heritage Context](#)” (World Heritage Centre - Guidance and Toolkit for Impact Assessments in a World Heritage Context (unesco.org)) med bedömningar av hur världsarvet Struves meridianbåge som helhet påverkas av den planerade verksamheten.

Detta beslut har fattats av avdelningschefen Marja-Leena Pilvesmaa efter föredragning av utredaren Maria Adolfsson. Även enhetschefen Monica Juneheim har varit med om den slutliga handläggningen.

Beslutet har signerats elektroniskt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till:
Länstyrelsen i Norrbottens län
espoo@naturvardsverket.se